

Beleid inzake pesten: De school voert een anti-pestbeleid!

Naar: 'Pesten stoppen stap voor stap', Leefsleutels vzw, 2005

Naar: *De No Blame-aanpak bij pesten*, Kristl Habils, directeur Leefsleutels vzw, Zorgbreed, Jaargang 3, nummer 9, 2005-2006

1. Wat is pesten?

Pesten is het *langdurig* en *regelmatig* lastig vallen van iemand met de bedoeling de ander fysiek of emotioneel pijn te doen. Er is steeds sprake van een machtsverschil tussen de pester en het slachtoffer. Meestal gebeurt het in groepsverband en regelmatig gespreid in de tijd.

Plagen daarentegen is van korte duur en speelt zich af tussen gelijken: de ander kan gemakkelijk terug plagen. De term 'plagen' wordt wel eens gebruikt om pesten goed te praten. Omgekeerd wordt de term pesten te snel gebruikt als het in feite over plagen, ruzie of een andere storend gedrag gaat. Bij *ruzie* is er niet noodzakelijk een ongelijke machtsverhouding, zodat de kinderen het meestal zelf kunnen oplossen.

2. Wat doet de school preventief?

- Bij het begin van het schooljaar worden er binnen de klas en binnen de school een aantal afspraken en regels vastgelegd waaraan de kinderen zich moeten houden. Ook wordt het verschil uitgelegd tussen pesten, plagen en ruzie maken. De termen pester, slachtoffer of doelwit, en meeloper of toeschouwer komen aan bod. In de bovenbouw (vierde, vijfde, zesde leerjaar) worden thema's behandeld als rassendiscriminatie, jodenvervolging, multiculturele samenleving, cyberpesten, ...
Door deze structurele regels en afspraken en door de relaties tussen leerlingen, leerkrachten, directie, ouders, CLB, ... proberen we een **zo positief mogelijke sfeer** te scheppen op de school, zodat de kinderen het gewoon worden om in vertrouwen te zoeken naar oplossingen van mogelijke problemen.
- In de school is een **vertrouwenspersoon** aangeduid, die de 'groene leerkracht' genoemd wordt. In onze school is dat Rozemie Hendrickx. Bij haar kunnen de kinderen terecht om problemen te melden, of het nu over plagen, ruzie maken, pesten, of andere emotionele problemen gaat. Het taboe rond 'klikken' wordt op die manier mee doorbroken.
- We proberen op een gelijkwaardige basis te **communiceren** met kinderen, dus op een basis van **vertrouwen en respect**.
- We werken eerder met **beloningen en aanmoedigingen** dan met straffen. We proberen het gewenste gedrag te bevestigen, hoe klein of onopvallend het goede gedrag ook is.
- We gaan positief om met ruzie (door het voeren van kringgesprekken, gebruik van blij-boos-verdrietig-mannetje, ...)

- Regelmatig worden er gerichte lessen *sociale vaardigheden* gegeven. Een keer per jaar is er een pedagogische studiedag rond zorg in het algemeen. Dit schooljaar (2007-2008) gaat onze studiedag over de No Blame-aanpak bij pestgedrag. Het hele team volgt deze studiedag.

3. Wat doet u als uw kind thuis vertelt dat het gepest wordt?

- U neemt uw kind ernstig, en u verwittigt onmiddellijk de school.
- U meldt het probleem direct aan het zorgteam en aan de klastitularis.
- Zij doen de nodige stappen en houden u verder op de hoogte. Afhankelijk van de ernst van het probleem wordt ook het CLB op de hoogte gebracht.

4. Welke methode gebruikt de school voor de aanpak van een pestprobleem?

Pesten kan je nooit goedpraten. We moeten echter onder ogen zien dat pesten altijd deel zal uitmaken van het schoolleven. We gaan ervan uit dat het ons niet verder helpt als we pesten zien als ‘abnormaal’ of ‘door en door slecht’. De pester moet de kans krijgen te erkennen dat er een probleem is, hij moet hulp krijgen om te beseffen welke pijn hij teweeg brengt. Hij moet vooral ervaren dat elk initiatief om zich anders te gedragen geapprecieerd wordt. Dat kan alleen als je de pester op basis van vertrouwen benadert. Voor de aanpak van de meeste pestproblemen gebruiken we *de No-Blame aanpak*. Wanneer je kinderen actief bij die aanpak betreft, ontstaat er een veel positievere sfeer. *Niet het negatieve gedrag, maar een zoektocht naar de oplossing staat centraal.*

5. Wat houdt die No-Blame methode in?

Er wordt gewerkt met een *zevenstappenplan*.

- Stap 1: Een gesprek met het slachtoffer
Tijdens dit gesprek wordt het slachtoffer vooral aangemoedigd om over zijn gevoelens te praten. Feiten mogen verteld worden, maar zijn niet het allerbelangrijkste. Om het stappenplan verder te kunnen doorvoeren is het noodzakelijk dat de leerkracht weet wie bij het pesten betrokken is. Het is ook belangrijk dat het slachtoffer het proces goed begrijpt en dat hij weet dat het doel is dat het pesten stopt. Het inzicht dat pesters niet gestraft worden, werkt vaak geruststellend.
- Stap 2: De betrokkenen worden samengebracht
De pesters, de meelopers en enkele eerder behulpzame leerlingen worden samengeroepen op een rustige plek waar een positieve sfeer heerst. Het slachtoffer maakt geen deel uit van de groep. Zo worden discussie, beschuldigingen en ontkenning vermeden.
- Stap 3: Het probleem wordt uitgelegd
De leerkracht vertelt het groepje hoe het slachtoffer zich voelt. Op geen enkel moment worden details of feiten besproken en er worden geen beschuldigingen geuit.

- Stap 4: De verantwoordelijkheid wordt gedeeld
Als het verhaal rond is, zou het kunnen dat sommige kinderen ongemakkelijk worden. De leerkracht probeert deze stemming te veranderen door uitdrukkelijk te stellen dat niemand in de problemen zit of zal worden gestraft. Er wordt enkel duidelijk gemaakt dat er een gedeelde verantwoordelijkheid is om het slachtoffer te helpen zich weer beter en gelukkiger te voelen. De groep is samengeroepen om het probleem op te lossen.
- Stap 5: De groep formuleert voorstellen
Elk groepslid wordt aangemoedigd om voorstellen te formuleren. Iedereen brengt zijn voorstel in de ik-vorm. Alle ideeën moeten van de kinderen komen. De leerkracht reageert ondersteunend en positief.
- Stap 6: De groep gaat aan de slag
De bijeenkomst wordt afgesloten door de verantwoordelijkheid voor het oplossen van het probleem bij de groep te leggen. Er wordt een nieuw moment afgesproken om opnieuw samen te komen en te zien hoe het gaat.
- Stap 7: Een gesprek met elk kind apart
Ongeveer een week later nodigt de leerkracht het slachtoffer en alle groepsleden apart uit voor een gesprek. Iedereen mag zijn eigen indrukken over de week vertellen. Op deze manier wordt de betrokkenheid van het groepje bij het hele proces in stand gehouden. Het is niet zo belangrijk dat ieder zich strikt aan zijn voorstel heeft gehouden. Wel belangrijk is de vraag of het slachtoffer zich beter voelt en het pesten gestopt is.
Als dat nog niet het geval is, wordt een nieuwe groepbijeenkomst georganiseerd, eventueel met een gedeeltelijk nieuwe samenstelling.

6. Nuttige adressen

- De coördinaten van het zorgteam, de leerkrachten en de directie vindt u in het schoolreglement of op de website van de school.
- CLB Tienen: <http://www.vclbtienen.be>
Veldbornstraat 18
3300 Tienen
Tel : 016/81.31.05
Gsm : 0479/66.22.12
info@vclbtienen.be

Wij hopen dat ieder kind zich goed voelt op onze school.
We hopen natuurlijk ook op de steun en het vertrouwen van
alle ouders.